

ÁLTALÁNOS RÖVIDÍTÉSEK

abstr. ▪ abstract (kivonat)	it. ▪ italic (kurzív)
AT ▪ Altes Testament (Ószövetség)	jav. ▪ javított
Ószöv. ▪ Ószövetség	Jg ▪ Jahrgang (évfolyam)
Aufl. ▪ Auflage (kiadás)	k. ▪ kánon
Ausg. ▪ Ausgabe (kiadás, közlés)	k.n. ▪ kiadó nélkül
Ausw. ▪ Auswahl (válogatás)	kán. ▪ kánon
Bd(e). ▪ Band, Bände (kötet, kötetek)	kb. ▪ körülbelül
bearb. ▪ bearbeitet (feldolgozta)	köt. ▪ kötet
begr. ▪ begründet (alapította)	Kr.e. ▪ Krisztus születése előtt(i)
bzw. ▪ beziehungsweise (illetve)	Kr.u. ▪ Krisztus születése után(i)
c. ▪ című	l. még ▪ lásd még
cf. ▪ confer (vesd össze)	lábj. ▪ lábjegyzet
cit. ▪ citatum (idézet)	loc. cit. ▪ loco citato (idézett hely)
cod. ▪ codex (kódex)	Mitarb. ▪ Mitarbeiter (munkatárs)
col. ▪ columna (hasáb)	Mitverf. ▪ Mitfervasser (társzerző)
CV ▪ curriculum vitae (önéletrajz)	Mitw. ▪ Mitwirkung (közreműködés)
ders. ▪ derselbe (ugyanő)	n. ▪ nélkül
Dr. v. dr. ▪ doktor	N. T. ▪ New Testament (Újszövetség)
Druck. ▪ Druckerei (nyomda)	NB. ▪ nota bene (Jegyzed meg jól!)
é. n. ▪ év nélkül	neubear. ▪ neubearbeitet (átdolgozott)
ead. ▪ eadem (ugyanő, nőnemben!)	No(s) ▪ number(s) (szám, számok)
eccl. ▪ ecclesia (egyház)	not. ▪ notice (jegyzet)
ed. ▪ edited (kiadás v. szerkesztette)	Nr(n). ▪ Nummer(n) (szám, számok)
Einl. ▪ Einleitung (bevezetés)	nr. ▪ numerus (szám)
erw. ▪ erweitert (bővített)	NT ▪ Neues Testament (Újszövetség)
et al. ▪ et alii (és mások)	Újszöv. ▪ Újszövetség
etc. ▪ et cetera (és így tovább)	ny. r. ▪ nyilvános rendes
ev. ▪ evangélikus	ny. rk. ▪ nyilvános rendkívüli
évf. ▪ évfolyam	nyilv. ▪ nyilvános
fej. ▪ fejezet	o. ▪ oldal
ford. ▪ fordította	O. T. ▪ Old Testament (Ószövetség)
h. é. n. ▪ hely és év nélkül	old. ▪ oldal
h. n. ▪ hely nélkül	op. cit. ▪ opus citatum (idézett mű)
Hg. ▪ Herausgeber (szerkesztő)	orig. ▪ originale (eredeti)
hittud. ▪ hittudomány, hittudományi	ort. ▪ ortodox
Hrsg. ▪ Herausgeber (szerkesztő)	összeáll. ▪ összeállította
hrsg. ▪ herausgegeben (szerkesztette)	p. ▪ pont v. pagina (oldal)
i. h. ▪ idézett hely(en)	párh. ▪ párhuzamos (hely v. helyek)
i. m. ▪ idézett mű	passim ▪ több helyütt is
ibid. ▪ ibidem (ugyanott)	pl. ▪ például
id. ▪ idem (ugyanaz)	prof. ▪ professzor
ill. ▪ illetve v. illustrated (illusztrált)	prot. ▪ protestáns
impr. ▪ imprimatur (nyomtatható)	r. k. ▪ római katolikus

ref. ▪ református
repr ▪ reprint
ritk. ▪ ritkán használatos
röv. ▪ rövidítés, rövidítette
s. a. ▪ sine anno (év nélkül)
s. l. ▪ sine loco (hely nélkül)
S. ▪ Seite (oldal)
sic! ▪ így!
sk. ▪ és a következő
skk. ▪ és a következők
sor. ▪ sorozat
stb. ▪ és a többi
szerk. ▪ szerkesztette, szerkesztő
Szt. ▪ Szent
szül. ▪ született
teol. ▪ teológia, teológiai
ti. ▪ tudniillik
tkp. ▪ tulajdonképpen
trad. ▪ traduction (fordította)
trans. ▪ translation (fordította)
tsz. ▪ tanszék
ú.f. ▪ új folyam
ua. ▪ ugyanaz
ui. ▪ ugyanis
ún. ▪ úgynevezett

uo. ▪ ugyanott
uő. ▪ ugyanő
utánny. ▪ utánnyomás
übers. ▪ übersetzt (fordította)
v. ▪ vagy
vál. ▪ válogatta
vall. ▪ vallás, vallási
verb. ▪ verbessert (javított)
Verf. ▪ Verfasser (szerző)
Verl. ▪ Verlag (kiadó)
vgl. ▪ vergleiche (vesd össze)
vhány ▪ valahány
vhogy ▪ valahogy
vhol ▪ valahol
vhonnan ▪ valahonnan
vhová ▪ valahová
vki ▪ valaki
vmely ▪ valamely
vmerre ▪ valamerre
vmi ▪ valami
vmilyen ▪ valamilyen
vol(s). ▪ volume(s) (kötet, kötetek)
vö. ▪ vesd össze!
z.B. ▪ zum Beispiel (például)

EGYHÁZI-TEOLÓGIAI ÍRÁSMŰVEK RÖVIDÍTÉSEI

1. Írásművek, amelyekre a főszövegben rövidítéssel hivatkozhatunk

II. János Pál pápa enciklikái, apostoli buzdításai, apostoli levelei stb., vagyis azok az írásai, amelyeknek latin (általában két szóból álló) címe van. Ugyanígy más pápák esetében. Ilyenek például:

- ChL II. János Pál *Christifideles laici* kezdetű apostoli buzdítása a világi hívőkről (1988)
- EN VI. Pál *Evangelii Nuntiandi* kezdetű apostoli buzdítása a mai világ evangelizálásáról (1975)
- ES VI. Pál *Ecclesiae sanctae* kezdetű motu proprioja néhány zsinati határozat alkalmazási szabályairól (1966)
- MM XXIII. János *Mater et Magistra* kezdetű enciklikája társadalmi kérdésekről (1961)
- RM II. János Pál *Redemptoris missio* kezdetű enciklikája a missziós megbízatásról (1990)
- CIC *Az egyházi törvénykönyv. A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal.* Budapest, 2001.
- KÁD A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: *A katekézis általános direktóriuma.* Budapest, 1998.
- MKD A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA. Budapest, 2000.
- STh Aquinói Szent Tamás: *Summa theologiae.*

2. Írásművek, amelyekre csak lapalji jegyzetben hivatkozhatunk

- AAS *Acta Apostolicae Sedis*, Roma, 1909-től.
- EV *Enchiridion Vaticanum. Documenti del Concilio Vaticano II e della Santa Sede.* Bologna, 1993-tól
- KEK *A Katolikus Egyház katekizmus.* Budapest, 2002.
- LThK WALTER KASPER (Hrsg.): *Lexikon für Theologie und Kirche*, Bde. 1–11. Freiburg im Breisgau – Basel – Wien, 1993–2001.
- OR *L'Osservatore Romano*, Città del Vaticano, 1849-től.
- PG *Patrologiae Cursus completus*, Series Graeca, ed. J.P. Migne, Paris, 1857–1886.
- PL *Patrologiae Cursus completus*, Series Latina, ed. J.P. Migne, Paris, 1844–1864.
- SCh *Sources Chrétiennes*, Cerf, Paris, 1941-től.

A SZENTÍRÁS KÖNYVEI ÉS RÖVIDÍTÉSÜK

Ószövetség

Teremtés könyve	Ter.	Példabeszédek könyve	Péld.
Kivonulás könyve	Kiv.	Prédikátor könyve	Préd.
Leviták könyve	Lev.	Énekek éneke	ÉN.
Számok könyve	Szám.	Bölcsesség könyve	Bölcs.
Második Törvénykönyv	MTörv.	Sirák fia könyve	Sir.
Józsué könyve	Józs.	Izajás könyve	Iz.
Bírák könyve	Bír.	Jeremiás könyve	Jer.
Rut könyve	Rut.	Siralmak könyve	Siral.
Sámuel I. könyve	1Sám.	Bárúk könyve	Bár.
Sámuel II. könyve	2Sám.	Ezekiel könyve	Ez.
Királyok I. könyve	1Kir.	Dániel könyve	Dán.
Királyok II. könyve	2Kir.	Ozeás könyve	Oz.
Krónikák I. könyve	1Krón.	Joel könyve	Jo.
Krónikák II. könyve	2Krón.	Ámosz könyve	Ám.
Ezdrás könyve	Ezd.	Abdiás könyve	Abd.
Nehemiás könyve	Neh.	Jónás könyve	Jón.
Tóbiás könyve	Tób.	Mikeás könyve	Mik.
Judit könyve	Jud.	Náhum könyve	Náh.
Eszter könyve	Eszt.	Habakuk könyve	Hab.
Makkabeusok I. könyve	1Mak.	Szofonías könyve	Szof.
Makkabeusok II. könyve	2Mak.	Aggeus könyve	Ag.
Jób könyve	Jób.	Zakariás könyve	Zak.
Zsoltárok könyve	Zsolt.	Malakiás könyve	Mal.

Újszövetség

Máté evangéliuma	Mt.	Timóteusnak írt I. levél	1Tim.
Márk evangéliuma	Mk.	Timóteusnak írt II. levél	2Tim.
Lukács evangéliuma	Lk.	Titusznak írt levél	Tit.
János evangéliuma	Jn.	Filemonnak írt levél	Filem.
Apostolok Cselekedetei	ApCsel.	Zsidóknak írt levél	Zsid.
Rómaiaknak írt levél	Róm.	Jakab levele	Jak.
Korintusiaknak írt I. levél	1Kor.	Péter I. levele	1Pt.
Korintusiaknak írt II. levél	2Kor.	Péter II. levele	2Pt.
Galatáknak írt levél	Gal.	János I. levele	1Jn.
Efezusiaknak írt levél	Ef.	János II. levele	2Jn.
Filippieknek írt levél	Fil.	János III. levele	3Jn.
Kolosszeieknek írt levél	Kol.	Júdás levele	Júd.
Tesszalonikaiaknak írt I. levél	1Tessz.	Jelenések könyve	Jel.
Tesszalonikaiaknak írt II. levél	2Tessz.		

A II. VATIKÁNI ZSINAT DOKUMENTUMAINAK RÖVIDÍTÉSEI

- AA *Apostolicam Actuositatem*, határozat a világi hívők apostolkodásáról (1965)
AG *Ad Gentes*, határozat az egyház missziós tevékenységéről (1965)
CD *Christus Dominus*, határozat a püspökök lelkipásztori hivataláról (1965)
DH *Dignitatis Humanae*, nyilatkozat a vallásszabadságról (1965)
DV *Dei Verbum*, dogmatikai konstitúció az isteni kinyilatkoztatásról (1965)
GE *Gravissimum Educationis*, nyilatkozat a keresztény nevelésről (1965)
GS *Gaudium et Spes*, lelkipásztori konstitúció az egyházzal a mai világban (1965)
IM *Inter Mirifica*, határozat a tömegkommunikációs eszközökről (1963)
LG *Lumen Gentium*, dogmatikai konstitúció az egyházzal (1964)
NA *Nostra Aetate*, nyilatkozat az egyház és a nem keresztény vallások viszonyáról (1965)
OE *Orientalium Ecclesiarum*, határozat a keleti katolikus egyházakról (1964)
OT *Optatum Totius*, határozat a papnevelésről (1965)
PC *Perfectae Caritatis*, határozat a szerzetesélet korszerű megújításáról (1965)
PO *Presbyterorum Ordinis*, határozat a papi szolgálatról és életről (1965)
SC *Sacrosanctum Concilium*, konstitúció a szent liturgiáról (1963)
UR *Unitatis Redintegratio*, határozat az ökumenizmusról (1964)